

VAT w projektach szkoleniowych

Przedsiębiorstwa ubiegające się o środki w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego na szkolenia dla swoich pracowników trafiają na sprzeczne interpretacje dotyczące prawa do odliczenia podatku VAT w projekcie. Niejednoznaczność przepisów stwarza zagrożenie dla firm samodzielnie realizujących zamknięte projekty szkoleniowe dla swoich kadr.

Joanna Członkowska
Project Manager
w Door Poland

Justyna Taborska
Project Manager
w Door Poland

W ramach poddziałań 2.1.1 i 8.1.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki wszyscy przedsiębiorcy mogą występować z wnioskiem o dofinansowanie projektów szkoleniowych dla siebie, swoich pracowników, a także pracowników innych przedsiębiorstw, np. współpracujących czy pozostających w jednej grupie kapitałowej z projektodawcą. Pomoc finansowa przyznawana jest wówczas bezpośrednio projektodawcy – beneficjentowi, na podstawie umowy o dofinansowanie, którą podpisuje on z instytucją pośredniczącą II stopnia (instytucją wdrażającą). Przedsiębiorca prowadząc projekt otrzymuje dotację, wnosi wkład, a jeśli w projekcie biorą udział inni przedsiębiorcy, zbiera wkład również od nich. Zebrane środki wydatkują na cele realizacji projektu zgodnie z budżetem projektu. Dużą część pozycji budżetowych to zakup towarów i usług, które opodatkowane są podatkiem VAT.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1081/2006 (art. 11 ust. 2) podatek VAT uznaje się za niekwalifikowany w ramach EFS jeśli może on zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe, tzn. ustawę z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług. Podatek VAT może być uznany za wydatek kwalifi-

kowany tylko wtedy, gdy został rzeczywiście i ostatecznie poniesiony przez beneficjenta oraz beneficjent nie ma możliwości odzyskania go.

Różne decyzje fiskusa

Czy projektodawcy, który jest podatnikiem VAT i wykonuje w ramach swojej bieżącej działalności czynności opodatkowane, przysługuje prawo odliczenia VAT naliczonego przy opodatkowanych zakupach, stanowiących koszty kwalifikowalne? Okazuje się, że odpowiedź nie jest jednoznaczna i w analogicznych sytuacjach izby skarbowe wydają skrajnie odmienne decyzje. Część przedsiębiorców otrzymuje decyzje zezwalające na odliczenie pełnej kwoty podatku naliczonego w związku z dokonywaniem zakupów opodatkowanych w projekcie szkoleniowym w ramach EFS. Podstawową przesłanką odliczenia kwoty podatku naliczonego przy nabyciu towarów i usług jest wykorzystanie tych towarów oraz usług dla celów prowadzonej działalności gospodarczej. Warto zwrócić uwagę, że takie wykorzystanie może przyjąć zarówno formę bezpośrednią – np. materiały użyte do wytworzenia towaru, jak również pośrednią (koszty administracyjne). Jeżeli więc istnieje związek pomiędzy zakupioną usługą lub towarem a opodatkowaną działalnością gospodarczą podatnika, zach-

wuje on prawo do odliczenia VAT – wyjątkiem będą inne ustawowe ograniczenia i wyłączenia, stanowiące zamknięty katalog, np. VAT od usług hotelarskich czy gastronomicznych. Przedsiębiorca – projektodawca nabywa w projekcie usługi oraz towary w celu podniesienia kwalifikacji własnych pracowników i podniesienia w ten sposób swojej konkurencyjności. Jeśli przedsiębiorca działa we własnym interesie, należy założyć, że ma to związek z prowadzoną przez niego działalnością opodatkowaną. Taka interpretacja zakłada, że projektodawca odlicza VAT od zakupów w projekcie i tym samym podatek ten nie jest kosztem kwalifikowanym projektu.

Przedsiębiorca w kłopotcie

Bywa jednak, że przedsiębiorcy pragnący realizować lub już realizujący projekty uzyskują interpretacje nie pozwalające na odliczenie VAT. Uzasadnieniem takiego stanowiska jest fakt, że realizacja projektu szkoleniowego nie jest związana z bieżącą działalnością projektodawcy polegającą na dostawie usług i towarów w rozumieniu przepisów o VAT, a udzielona dotacja nie stanowi obrotu przedsiębiorcy i nie podlega opodatkowaniu VAT. Stosownie do przepisów ustawy o VAT podatnikowi przysługuje bowiem prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego w zakresie, w jakim towary i usługi są wykorzystywane do wykonywania czynności opodatkowanych. Ustawa wyłącza zatem możliwość dokonywania odliczeń podatku naliczonego, związanego z towarami i usługami, które nie są wykorzystywane do czynności opodatkowanych, czyli w przypadku ich wykorzystania do czynności zwolnionych od podatku oraz nie podlegających opodatkowaniu. W takiej sytuacji VAT jest uznany za koszt kwalifikowany w projekcie.

Problemem jest fakt, że przedsiębiorcy pragnący ubiegać się o środki z

EFS na szkolenia lub – co gorsza – już realizujący projekty, najczęściej nie znają interpretacji wiążącej dla siebie. Natomiast wiedza ta potrzebna jest już na etapie przygotowania projektu, przed złożeniem wniosku. Wtedy bowiem należy zdecydować, czy koszty w kosztorysie ujmować w kwotach brutto czy netto. Konsekwencje dla projektodawcy są najpoważniejsze w sytuacji, gdy w kosztorysie ujmie on kwoty netto, natomiast na etapie realizacji projektu okaże się, że nie może odliczyć

VAT może być uznany za wydatek kwalifikowany tylko wtedy, gdy został rzeczywiście poniesiony i gdy nie ma możliwości, aby go odzyskać.

podatku VAT od zakupów w projekcie. Wówczas projektodawca może dokonać zmiany w projekcie i rozliczać VAT jako koszt kwalifikowany. Ponieważ jednak zrobić to musi w ramach istniejącego budżetu, następuje wymierne zmniejszenie realnych środków na wydatki i może zrodzić konieczność pokrycia części kosztów z własnych środków. Projektodawca ma do wyboru również pokrycie całości podatku od towarów i usług z własnych środków.

Wystąp o pisemną interpretację

W zależności od konstrukcji projektu i jego skali kwoty te mogą wynosić od kilkudziesięciu do kilkuset tysięcy złotych. Znaczące kwoty pojawiają się w sytuacji, gdy projektodawca zaplanował zlecenie większości zadań wyspecjalizowanym firmom zewnętrznym zamiast realizowania zadań własnymi siłami lub zatrudniania dodatkowego personelu. Problem nie dotyczy usług szkoleniowych, zwolnionych z podatku od towarów usług, jednakże firmy chętnie zlecają usługi zarządzania projektem, ewaluacji, promocji projektu, a te opodatkowane są stawką VAT 22 proc. Podatek VAT dotyczy również części kosztów pośred-

nych, min. usług księgowych, najmu powierzchni biurowych, opłat za energię, usług telefonicznych, kurierskich, ochrony, sprzątanania, zakupu materiałów biurowych. Inną opcją jest założenie rezerwy budżetowej w postaci ujęcia wszystkich kosztów razem z VAT. Rozwiązanie jest o tyle dobre, że zwiększa bezpieczeństwo finansowe projektodawcy. Podwyższa jednakże koszt całego projektu, a tym samym wartość kwoty przypadającej na jednego uczestnika projektu. W procesie

oceny projektów ważnym elementem jest ocena budżetu pod kątem racjonalności i efektywności wydatków. Relacją nakładów do rezultatów może w przypadku porównania podobnych projektów – z VAT i bez VAT zaważyć na gorszej ocenie droższego projektu.

Idealną sytuacją jest tworzenie projektu dla przedsiębiorstwa będąc w posiadaniu wiążącej dla siebie interpretacji dotyczącej odliczenia VAT. W tym celu należy wystąpić do właściwej izby skarbowej z wnioskiem o udzielenie pisemnej interpretacji przepisów prawa podatkowego w indywidualnej sprawie dotyczącej podatku od towarów i usług, w zakresie prawa do odliczenia podatku naliczonego przy zakupach stanowiących koszty kwalifikowane podlegające dofinansowaniu dotacją. Ważne jest zatem, aby rozpocząć prace nad przygotowaniem projektu odpowiednio wcześniej: tak, aby w porę rozpoznać wszelkie zagrożenia i odpowiednio im przeciwdziałać (na odpowiedź z izby skarbowej możemy poczekać nawet do sześciu miesięcy). Właściwe zaplanowanie finansów projektu jest niezbędne dla zapewnienia bezpiecznej i skutecznej realizacji projektu oraz osiągnięcia zaplanowanych celów.